

A Ghearóid, déana mo dháil

[Mac Cionnaith, L. *Diogluim Dána*, Dublin, 1938, poem 67]

1 A Ghearóid, déana mo dháil;
dá ndearna déana i gcéadáir;
tug, a óigleanaibh, th'úidh ruinn,
a úir dhóidleabhair dhearccuir.

2 Dídin mé, a mheic an larla,
ar fheirg flatha finnLiamhna
gidh bé fachain feirge fuair
t'athair, a mheirge an mhórshluaigh.

3 Is ort iarraig gidh óg thú
síodh na bhfreámh asad fionnchrú;
ód thromaicme a-tú fa choill;
dar gcomairce is tú as tualaing.

4 Mairg file re bhfuil a móid
aicme Ghearailt, a Ghearóid;
is fachain dá gcar um cheann
dá rabh th'athair dom imdeall.

5 Níor chleacht sinn siobhal oidhche
ná imirt arm bhfaobhairthe;
ní poinnidhe ar ngníomh le ga;
coillidhe dhíom níor dhéanta.

6 Fóir mo ghuasacht, a Ghearóid,
tair romhuinn don ríphealóid;
ar th'eineach dhamh diall oirn-ne
gabh, a chiall, mo chomaирghe.

7 Inneosad uirsgéal cumtha
dhuit im dháil mo chobhurtha;
a-déar mar dhleaghan a rádh
sgéal ar leanabh do leanbhán.

8 Táinig lá ar Leic na dToradh
Fionntan is é ar n-arsoghadh
dá bhfuair naoidhin n-óig th'aithghin
'n-a aoighigh fhóid anaithnidh.

9 longnadh leis a leithéid sin
re taobh na haille d'fhaicsin;
rug an naoidhin n-óig ón aill,
tug póig don aoighig álúinn.

10 Mar thug an príomhóglach póig
don naoidhin áluinn fhíoróig
téid dealbh a aighte i n-óige
ón leanbh d'aithle éanphóige.

11 Beiris leis an leanbh síthe
gus an mnaoi nglic nglóirbhíthe;
ní thug dá mhnaoi a fhios re headh
's do bhaoi 'n-a chrios an céidsheal.

12 Fionntan ar bhfios a fréimhe
beannuighis dá bhainchéile;
freagrais a bhean go ngné ghil
hé agus gidh eadh níor aithin.

13 Ar bean Fhionntain dá aithle:
“cia thú tú do mhearaithne,
a ghil bhláith dhódghlacshaoir dhuinn,
a ógmhacaoimh áith éadtruim.”

14 “Gidh cúich mé, a bhean, beanfad daoibh
madh áil leat leannán macaoimh;
ní hamhdháigh sinn cneas re cneas
deas linn t'fhaghbháil i n-uaigneas.”

15 “Sguir, a mhacaoimh óig, t'ábhacht,
cian óm leithéid leannánacht;
nocha gaol ábhachta inn,
a chraobh árrachta fhoiltfhinn.”

16 “Fearr dhuit céile séitreach slán,
a bhean mhaith,” ar an macámh
“ó taoi ag seanóir seachain soin;
re beathaídh ndearól dealuigh.”

17 “Ní aontóch ó nach óg mé
- níor aontuigheas as mh'óige -
fear gémadh céim deaghshóigh dhamh
acht mo sheanóir féin Fionntan.”

18 “Dod bhréagadh ní bhia sinne
ó fuaras fhios th'intinne;
ó nach éidear é d'fholach
mé do chéidfhear carthannach.”

19 “Ná habair sin,” ar si-se
“seanóir críon mo chéilei-se
sé go neimhsheadhmhar a-nocht

ar gceileabhradh dá chalmacht.”

20 “Mei-se seanóir sluaigh Ealga
ar ndol i ndeilbh naoidheanda,
a bhean,” ar sé, “nám seachain;
is mé t’fhear i n-óigbheathaíd.”

21 “Dá dteaghmhadh gomadh tu-sa
an céidfhéar do charas-sa
nocha bia, a Fhionntain, im fhail
go bhfionntair cia rod chruthaigh.”

22 “A ríoghan a Ros Greadha,
do athroigheas airrdheanna
gach fód go naoidhe ón naoidhin;
naoidhe óg rom athnaoidhigh.”

23 Innisis Fionntan mar fuair
an leanbh ar an leic dtaobhfhuair
- cóir a n-innisin uadha -
innisidh a iolbhuadha.

24 An leanbh óg ’n-a hucht féin
gabhas bean Fhionntain ainn-séin;
re haghaidh an uair do ghabh
fuair cabhair mar fuair Fionntan.

25 Ní taosga ar n-a thabhairt dí
ráinig a anal impe
ná do sgar sí re seandacht
's do ghabh ní dá naoidheandacht.

26 Gá dú, achd do bhí siad mar sin
seal buan oilé dá n-aimsir
is do bhí ’n-a láimh re linn
gach ní do b’ail le a n-intinn.

27 Éanmhad airdríogh na Sorcha
fríoth ann aisgidh chobhartha
folt i n-a óiridhibh air
ar dtocht d’fhóiridhin Fhionntain.

28 Go tráigh nDúna Tolcha Thé
do chur Fhionntain i n-óige
tar an moir sriobmall srothach
a-droigh lollann lolchrothach.

29 Tú, a Ghearród, a ghein shochair,
leithéid lollainn lolchrothaigh;

go bhfionnam, a chnú cridhe,
an tú lollann th'aimsire.

30 Anál lollainn, a ucht glan,
tug fóiridhin ar Fionntan;
cuir mar thíos anáil th'ochta
fam ghnúis d'fhagháil fhurtochta.

31 Tair ar chuairt sonn, suidh im ucht,
fionnam feabhas do chumhacht,
tabhair póig i n-a dhiaidh dhamh,
cabhair ciaigh mo chóig gcéadfadh.

32 Ar Mhuiris gCliach 'gar chleachtas
athnuaidhigh ar n-aitheantas;
san chruth i mbínn roimhe a-rís
ag rígh Broine go mbeimís.

33 Saor mhé ar oirbhire th'athar
go mbeinn agad bheannachadh;
ar gcomairghei-ne is doirbh dhi
tromoirbhire oirn aige.

34 Tairre led bhriathraibh binne
d'aithearrach a intinne;
fill tar ais fheirg an larla,
a dheirg chais fhinn fhultniamhdha.

35 Mo theagasg, a Ghearóid, gabh:
“feirrde macámh a mhúnadh;”
dá dtugthar éara oirn-ne
déana mar a-déaraim-ne.

36 NÓ go raibh sinn síodhach ris
ná héirgheadh fúd muirn Mhuiris;
rí Áine ná han re a phoig;
gabh ar do gháire, a Ghearóid.

37 'N-a ucht ar chrodh ná ar chomhaidh
is a fhearg ret ollamhain,
a anam, ná haontaidh dol
go bhfagham aontaidh t'athar.

38 NÁ cealgadh cleas dá áille
thú, a mheic marcaigh fhionn Áine;
braithtear fraoch ar th'aghaidh n-óig;
labhair go gaoth, a Ghearóid.

39 Dá ndearna tú is tuar deighshídh

mar deir mé, a mheic Aibhilín;
th'éara dot athair ní hайл,
rachaidh séala ar an síothcháin.

40 Biad agad im fhior ghrádha
budh hé séala ar síothchána;
rinn th'aoibhe, a Ghearóid, do-ghéabh,
a naoidhe gealfhóid Gaoidheal.

41 A ubhall abhla cumhra
as uaisle náid órubhla,
a bhláth niamhdha, a chnú cheiníl
do chrú an larla is Aibhilín.

42 A leinbh a Lunnainn na ríogh,
fóirfidh t'urlabhra mh'imshníomh,
innsgne bhinn do bheoil chorcra
i n-a rinn ceoil codalta.

43 A Mhuiris, maoluigh do mhóid;
déana mar a-deir Gearóid;
dá ngada dhíom ní dhlighe
síodh ar aba th'oirbhire.

44 Flaitheas nach gabhaid Gaoidhil
geallmaoid dóibh i nduanlaoidhibh;
a ráthughadh dhúibh níor dhluigh,
gnáthughadh dhúinn a dhéanaimh.

45 Dá chineadh dá gcumthar dán
i gcrích Éireann na n-uarán
na Gaoidhil-se ag boing re bladh
is Goill bhraoininse Breatan.

46 I ndán na nGall gealltar linn
Gaoidhil d'ionnarba a hÉirinn;
Goill do shraoineadh tar sál sair
i ndán na nGaoidheal gealltair.

47 Na Goill is Gaoidhil Bhanbha
fa seach re hucht th'agallmha;
is tú ceann an dá chineadh,
geall red chlú ní cuirfidhear.

48 Do sgar mé red mhúr bhfleadhach,
a chinn an dá chinneadhach;
muirn t'ardphuirt-se agus t'fhíon glan
rom líon d'antuigse is d'uabhar.

49 Dol ar deabhaidh ód dhreich mhoill
ní thug achd uabhar oruinn;
logh an chuairt-se do-chuamar;
dol uait-se do b'antuabhar.

50 An t-aingeal do b'áille ar nimh
do ionnarb Dia 'mun gcúis-sin;
nochar bheag d'fhior a fheitheamh
an cion do leag Lúisifear.

51 Do thonn fheirge gé do fhás
rinn, a Mhuiris mheic Thomás,
díon, a Mhuiris-se, ar do mhóid
bríogh na guidhei-se Gearóid. A Ghear.

52 Ar measrughadh maidne an Luain,
a Míchil, is mór m'anbhuan;
tú ar sgiath, a mheic, ar maidean,
a fhiach dheit go ndearlaigear. A Gh.